

Jaargang 10

19

September
2010

STEUNPILAAR

Inhoud: Voorwoord, Van de redactie, Publiceerdag 26 september, Ing. Jim M Janssen, Harrie H Holtkamp, Drs. G.J. Beijer, Joep Orbons, Marcel Knols, Foto collage, Désirée Schoenmakers, Financiële controle commissie, Luck Walschot, Technische commissie, Beknopte kennismaking, Vrienden van de Schaïkstichting.

Voorwoord door het bestuur

Voor u ligt Steunpilaar nummer 19, ons jubileumnummer, want onze stichting bestaat dit jaar 12,5 jaar en dat willen we niet ongemerkt voorbij laten gaan. Vandaar dat dit nummer een andere opzet heeft dan u gewend bent.

Deze steunpilaar is allereerst bedoeld als een terugblik, een moment van herkenning van al die zaken die de afgelopen jaren rond onze stichting gespeeld hebben. Dit geldt dan vooral voor al die talloze mensen die onze stichting de afgelopen 12,5 jaar een warm hart toegedragen hebben, door zich als medewerkers in te zetten voor onze stichting, of door ons financieel te steunen als echte steunpilaar van de stichting.

Daarnaast is deze Steunpilaar ook nadrukkelijk bedoeld als eerste kennismaking met de stichting voor al die mensen die om de een of andere reden nog niet bekend zijn met de stichting Ir. D.C. van Schaïk, beheer onderaardse kalksteengroeven. Hopelijk worden zij bij het lezen van de vele (soms persoonlijke) verhalen in deze Steunpilaar, die een fraai overzicht geven van het werk van onze stichting, gegrepen door het enthousiasme van onze vrijwilligers en melden zij zich aan als medewerker of donateur.

12,5 jaar, het is nog maar een klein jubileum, zeker als je het vergelijkt met het 100-jarig bestaansjubileum dit jaar van onze moederorganisatie het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Toch is er in die 12,5 jaar heel wat werk verzet door een uiterst enthousiaste groep vrijwilligers en gesteund door een niet minder enthousiaste groep donateurs. Zonder de inzet van beiden zou het werk van de stichting gewoonweg niet mogelijk zijn. Ik wil dan ook iedereen die, op welke wijze dan ook, mee heeft geholpen aan het bereiken van deze mijlpaal voor onze stichting en die onze stichting mede heeft gemaakt tot wat ze nu is bedanken en feliciteren tegelijk, want we hebben dit samen bereikt. Hopelijk blijven we als mensen met een warm hart voor het ondergrondse nog lang in goede harmonie samenwerken voor het behoud van onze ondergrondse cultuurhistorische pareltjes.

Ik wens u dan ook veel leesplezier met deze Jubileumuitgave van de Steunpilaar, hopelijk is het voor u een bron van herkenning of juist een verrassende kennismaking met een voor u tot nu toe onbekende organisatie en hopelijk zien we elkaar in ieder geval tijdens onze speciale publieksdag bij groeve De Keel op 26 september, waarover u verderop meer kunt lezen. Maar meer nog hoop ik dat we elkaar blijven zien de komende 12,5 jaar en daarna bij een van de komende stichtingsactiviteiten.

Wilfred Schoenmakers

Voorzitter stichting Ir. D.C. van Schaïk.

STICHTING Ir. D.C. van Schaïk
BEHEER ONDERAARDSE KALKSTEENGROEVEN

Van de redactie

Onder de vlag van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg werd in november 1977 de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven (SOK) opgericht. Deze studiegroep hield (en houdt) zich bezig met allerhande onderzoeken in mergelgroeven, zoals onderzoeken naar vleermuizen of andere beesten die in mergelgroeven voorkomen, maar ook nadrukkelijk met het onderzoeken van de cultuurhistorische waarden van de groeven.

In 1980 werden verschillende mergelgroeven door de SOK in beheer genomen. Om het behoud van deze groeven te waarborgen werden niet alleen controles uitgevoerd, maar werd er ook, waar nodig, gerestaureerd en schoongemaakt. Om ongewenst bezoek, vernielingen en vandalisme te voorkomen werden ook toegangshekken geplaatst, maar werd ook de mogelijkheid geboden om in de groeven te berglopen en onderzoek te doen. Uiteindelijk kreeg de SOK zeven groeves in beheer en werd het langzaam aan duidelijk dat het zo niet langer ging. Het beheren van de groeves kostte gewoonweg te veel tijd van het bestuur naast de andere activiteiten van de SOK. Daarnaast speelde ook de kwestie van aansprakelijkheid aangezien de SOK een studiegroep is.

In december 1997 werd daarom, eveneens onder de vlag van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, door o.a. Ed de Groot, Joep Orbons en Ton Breuls, de Stichting Ir. D.C. van Schaik, beheer onderaardse kalksteengroeven opgericht om zich specifiek met het beheer van de mergelgroeves te gaan bezighouden, nu dus precies 12,5 jaar geleden. In die 12,5 jaar is er heel wat gebeurd en is de stichting ook behoorlijk gegroeid. Begonnen als een klein clubje enthousiastelingen met zeven groeves in beheer en een kleine technische commissie met slechts zeer beperkte middelen, is de stichting in 12,5 jaar uitgegroeid tot een semiprofessionele beheerorganisatie voor mergelgroeven die tegenwoordig meermaals per jaar geraadpleegd wordt door derden vanwege de aanwezige deskundigheid. De stichting werkt ook nauw samen met diverse andere organisaties, waaronder, naast de SOK ook bijvoorbeeld Stichting Limburgs Landschap, Staatsbosbeheer, Vereniging Natuurmonumenten, stichting IKL, maar ook met de verschillende gemeenten, de beide provincies Limburg en het ministerie van Economische Zaken. De stichting werkt zelfs grensoverschrijdend samen.

De stichting beheert momenteel samen met zo'n 30 vrijwilligers in totaal 15 mergelgroeves. Naast de bestuursleden en de groevebeheerders heeft de stichting een goed toegeruste technische commissie, een redactieteam, cateringploeg, groevewacht en coördinator rondleidingen en wordt de stichting bijgestaan door een Comité van Aanbeveling en enkele externe adviseurs op het gebied van bijvoorbeeld geologie, gesteente mechanica, mijnbouw technologie of juridische kwesties. En laten we zeker ook de vele donateurs, de "Vrienden van de Van Schaikstichting", niet vergeten, zonder wiens bijdrage ons werk niet mogelijk zou zijn. Vele van deze donateurs steunen ons al bijna vanaf het begin. In 2000 hebben Ad Lagas en Gert Beijer namelijk de "Vrienden van de Van Schaikstichting" opgericht. Momenteel zijn er zo'n 120 "vrienden" die het middels hun donaties mogelijk maken dat de stichting zich blijvend kan inzetten voor het behoud van de groeves.

Mede door de nieuwe eisen, die voortvloeien uit de Nieuwe Mijnbouwwet, en door het toenemend aantal inbraken en vernielingen blijft het telkens weer een grote uitdaging om de stichting financieel gezond te houden. De Stichting Ir. D.C. van Schaik is dan ook blijvend op zoek naar nieuwe "vrienden" die middels een donatie van minimaal € 25 per jaar eraan willen bijdragen dat een groot en uniek stuk cultureel erfgoed voor het nageslacht behouden kan blijven.

Voor de "Vrienden van de Stichting" wordt eenmaal per jaar een groevedag georganiseerd waarbij zij telkens met een andere groeve kennis kunnen maken en tweemaal per jaar ontvangen zij de Steunpilaar, ons eigen blad, waarin naast allerlei nieuwsfeiten, foto's en leuke weetjes ook bijvoorbeeld verslagen staan van de financiële controle commissie, de groevedag, of de resultaten van de vleermuistellingen.

Mocht u zelf nog geen "Vriend van de Stichting" zijn of kent u iemand anders die hierin geïnteresseerd is, maakt u dan gebruik van het aanmeldingsformulier elders in deze Steunpilaar.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met een van de bestuursleden van de "Stichting Ir. D.C. van Schaik", of stuurt u een mailtje naar info@vanschaikstichting.nl, of een briefje naar Postbus 2235, 6201 HA Maastricht.

Publieksdag in groeve De Keel op 26 september 2010

De stichting Ir. D.C. van Schaik is in 1997 vanuit het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg en de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven (SOK) opgericht als beheerstichting van mergelgroeven en bestaat dit jaar 12,5 jaar. De stichting werkt nauw samen met de SOK.

Het belang van een beheerstichting zoals de stichting Ir. D.C. van Schaik moet niet onderschat worden. De onderaardse mergelgroeven zijn een zeer belangrijk onderdeel van ons Limburgs culturele erfgoed. Behalve de groeve-ingangen, die vaak een integraal onderdeel uitmaken van het Limburgse landschap, moet ook het belang van de onderaardse gangen niet vergeten worden. Hoeveel van onze voorvaders hebben hier niet staan zwoegen bij het uitbreken van de mergelblokken, of in latere tijd bij het kweken van champignons of witlof. In veel groeven zijn nog steeds oude opschriften te vinden van deze blokkbrekers, kwekers of bezoekers. Ook kunnen er de mijnbouwtechnieken uit voorbije eeuwen bestudeerd worden. Men kan er als het ware nog steeds de handtekening van de blokkbrekers zien. Het zijn werkelijk onderaardse cultuurhistorische pareltjes. Onderzoek naar deze groeven door o.a. de SOK is dan ook zeer belangrijk en dit kan enkel wanneer de groeven goed beheerd worden. Beheer is ook belangrijk om vernieling van de cultuurhistorische waarden te voorkomen. De stichting Ir. D.C. van Schaik wil daartoe ook nadrukkelijk bijdragen aan de educatie rond groeven, vooral voor de lokale jeugd. Daarnaast zijn de groeven met name in de winter van uitzonderlijk belang als biotoop voor duizenden overwinterende vleermuizen. Hun noodzakelijke bescherming is bij wet geregeld.

Ook wil de stichting het berglopen in goede banen leiden. Berglopen is al zeer oud en hoort bij ons cultureel erfgoed, net zoals de mergelgroeven er zelf toe behoren. Berglopen is een belangrijke sociale activiteit en het is

tevens een stimulans voor het beschermen van onze ondergrondse cultuurhistorische pareltjes. Zonder berglopers sterft de liefde voor het ondergrondse uit en zonder deze liefde gaat het ondergrondse landschap geleidelijk aan teloor. Onbekend maakt nu eenmaal onbeminde. Het berglopen is dus zeer belangrijk als sociale activiteit en het is zeer belangrijk voor het behoud van de mergelgroeven. De stichting Ir. D.C. van Schaik wil daartoe berglopers de mogelijkheid geven de groeven op een veilige en geregleerde manier te bezoeken en zodoende illegaal bergbezoek tegen te gaan.

De stichting Ir. D.C. van Schaik kan niet bestaan zonder de sympathie en ook de financiële steun van de samenleving. Om het grote publiek kennis te laten met een authentieke en normaal voor bezoek afgesloten mergelgroeve en met het werk van de stichting (en de SOK), wordt op 26 september 2010 van 11.00 tot 17.00 uur een Publieksdag in groeve De Keel georganiseerd. De bezoekers kunnen vrij rondwalen of mee doen aan een speciale speurtocht. Op diverse plaatsen in de groeve is er deskundige uitleg over vleermuizen, geologie, blokkbreken, geschiedenis en andere relevante ondergrondse zaken en staan er goed herkenbare gidsen klaar om u verder te helpen. Er zijn stands aanwezig, waar de bezoekers kennis kunnen nemen van het werk van de stichting Ir. D.C. van Schaik, de SOK of het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. De toegang is gratis, maar een kleine donatie is natuurlijk altijd welkom. Stevige schoenen en een zaklamp is alles wat u nodig heeft voor deze Publieksdag in groeve De Keel op zondag, 26 september 2010 tussen 11.00 tot 17.00 uur.

De groeve de Keel is niet bereikbaar met een auto, alleen te voet of per fiets. Ze ligt langs de trekweg van het Albertkanaal tussen Vroenhoven en Kanne. Vanaf de brug in Kanne of Vroenhoven is het een kwartiertje lopen. Parkeren in het dorp Kanne.

Ing. Jim M. Janssen MMO, wethouder gemeente Maastricht

Geacht bestuur, vrijwilligers, donateurs en andere belanghebbenden van de stichting Ir. D.C. van Schaik,

Op het moment dat ik dit stukje schrijf voor de jubileumuitgave van de Steunpilaar bevind ik mij nog op mijn vakantieadres in Zuid-Frankrijk. Ik heb de afgelopen week een aantal wandelingen gemaakt door de Gorge du Verdon, waaronder het fameuze Sentier Martèl. Ik heb hier weer eens mogen ervaren hoe trots een volk kan zijn op zijn natuurhistorische monumenten. En terecht!

De gemiddelde Limburger is vaak wat meer bescheiden. Of kent die Limburger zijn eigen achtertuin niet? Ik ben wel eens bang voor het laatste. Hoe dan ook: Vaak weten we in het buitenland de monumenten meer te waarderen of in ieder geval te bezoeken, dan in de eigen contreien. Zoals de Maastrichtse dialect-cabaretgroep *Rommedoe* al enkele decennia geleden wist te duiden: “Benidorm, zoe!”

Ik vertel u, lezer, natuurlijk niets nieuws. U bent al verbonden aan deze stichting (en vaak meerdere), waarmee u aangeeft belang te hechten aan het behoud en beheer van de ondergrondse kalksteengroeven en daarmee mede van ons cultureel- en natuurhistorisch erfgoed. Een besef dat wij delen. Wat wij daarbij niet mogen vergeten is dat belang en besef leven bij gratie van de wetenschap dat der-

gelijk erfgoed en dus de “van Schaik”-stichting onderdeel uit maken van ons bestaan en onze geschiedenis. Dat mag nimmer verloren gaan. Wie zijn verleden verloochent, verloochent zichzelf en daarmee zijn toekomst. Dat verleden zullen we met zijn allen nóg meer moeten uitdragen. Alleen dan kan het voortbestaan van de groeves en de stichting in de toekomst succesvol zijn. En alleen dan kunnen nieuwe financiële bronnen worden aangeboord. Een uitdaging die ik graag aanga en waar ik ook u tot oproep.

Nu echter eerst een moment om te vieren: de stichting, met haar mooie doelen en geweldige betrokkenen, bestaat 12,5 jaar: Een felicitatie waard! In die periode heeft de stichting al heel veel bereikt, mede gezien het huidige aantal te beheren objecten en de staat daarvan. Als verantwoordelijk wethouder voor onder andere monumenten en archeologie, natuur en landschap ben ik heel trots op wat u in dezen voor Limburg en de stad Maastricht in het bijzonder heeft gedaan. Daarvoor mijn welgemeende dank. Ik hoop dat wij allen én de ondergrondse kalksteengroeven ook in de toekomst op u kunnen blijven rekenen.

Nogmaals van harte gefeliciteerd,

Ing. Jim M. Janssen MMO

Wethouder van financiën, publieke dienstverlening, sport, monumenten en natuur, Maastricht.

Landschap groeve De Keel, 2004

Harrie H. Tolkamp, Voorzitter Natuurhistorisch Genootschap

De “Stichting Ir. D.C. van Schaïk, Beheer Onderaardse Kalksteengroeven” werd opgericht op 16 december 1997 als beheersstichting voor het veilig stellen van de onderaardse kalksteengroeven. Noodzaak daartoe werd gevonden in het feit dat beheer, onderhoud en behoud van groeven een steeds belangrijkere taak begon te worden voor de SOK-leden, de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven die in 1977 onderdak vond bij het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

Vanaf de oprichting van het Natuurhistorisch Genootschap in 1910 is er veel aandacht geweest voor de onderaardse groeven, met name wegens de cultuur- en natuurhistorische waarden. En dat zijn er vele. De meest bekende is denk ik wel de onmisbare rol die de onderaardse groeven spelen voor het voortbestaan van een groot aantal vleermuissoorten, waarvan sommige alleen in Zuid Limburg voorkomen, en waarvoor de groeven als winterverblijf onmisbaar zijn. Minder bekend bij het grote publiek zijn de vele gespecialiseerde insectensoorten die het ondergrondse leven zoeken. In het jubileumboek van het NHGL dat in november 2010 zal verschijnen wordt hier een hoofdstuk aan gewijd. Maar ook de cultuurhistorie is een belangrijk gegeven waarvoor veel berglopers warm lopen. De groeven zijn uiteraard een belangrijke bron van bouw-materiaal geweest, in de groeven speelde zich een aparte geschiedenis af waarover veel te vertellen valt en waarover ook nog veel te onderzoeken valt, mede ook aan de hand van de tekeningen en inscripties op de wanden. Een intrigerende en fascinerende wereld in het donker. Tot het moment dat het wordt ontsloten.

Dit jaar vieren zowel het Genootschap als de Ir.D.C. van Schaïk stichting een jubileum. Het Genootschap z'n eeuwfeest en de Ir. D.C. van Schaïk stichting de koperen verjaardag, 12,5 jaar.

De Ir. D.C. van Schaïk stichting is een volle dochter van het NHGL, hetgeen wordt gekenmerkt door het feit dat het bestuur van de Stichting wordt benoemd door het bestuur van het NHGL. Dat gebeurt in goede samenspraak tussen het AB van het NHGL en de zittende bestuursleden van de Stichting. Of in het verleden de benoemingen (voor telkens 3 jaar) en aftredens (volgens rooster minimaal één per jaar) wel formeel zijn voorgelegd aan het AB van het NHGL moet ik nog eens nakijken.

Qua deskundigheid en inzet van vrijwilligers kan de Ir. D.C. van Schaïk stichting natuurlijk putten uit de eigen gelederen binnen het genootschap, vooral georganiseerd binnen de SOK. Daar hoeft ook het bestuur van het NHGL niet in te sturen. Maar in tactische en bestuurmatige zaken staat het bestuur van het Genootschap op de achtergrond klaar om waarnodig te helpen zonder zich inhoudelijke te bemoeien, maar wel voor een steun in de rug.

Gaarne wens ik namens het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg de jubilerende Ir. D.C. van Schaïk stichting van harte geluk met de behaalde mijlpaal en spreek graag de hoop uit dat het vele goede werk in de komende jaren kan worden voortgezet. Vanuit het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg hechten wij daar groot belang aan omdat het behoud van de Zuid Limburgse groeven en hun bijzondere waarde voor de bewoners en gebruikers alleen kan worden geborgd met een afgestemd, weloverwogen en op de specifieke omstandigheden gericht beheer van de groeven.

Harry H. Tolkamp,
Voorzitter Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

Hulde

Het 12,5 jarig jubileum van de Stichting Ir. D.C. van Schaik is een goed moment om alle vrijwilligers van de Stichting eens in het zonnetje te zetten.

Waarom besteden mensen een groot gedeelte van hun vrije tijd om met een lamp door aardedonkere gangen te zwerven? Om dat echt te begrijpen moet je eigenlijk al, zoals in mijn geval als jongetje van Sint Pieter, met een blikje of jampot met een kaarsje je eerste spannende stappen gezet hebben in die koude vochtige duisternis. Jezelf stap voor stap vertrouwt makend met die eerste paar gangen waarin je je durfde te wagen. Vanaf dat moment stond al vast wat boven aan je verlanglijstje zou staan bij je eerstkomende verjaardag. Dat was een petroleum lampje. Hiermee uitgerust, je voelend als een professionele ontdekkingsreiziger, kon je al snel het bereik van je expeditie uitbreiden. Nog later met je carbidlamp waande je jezelf lid van het blokbrekersgilde. Zoals vele anderen eindigde je dan met een vakantiebaantje als gids met een ware petroleumvergasser. Dan voelde je je toch wel een beetje de baas van de "berg".

Je verwonderde je over de vormen van al die gangen. Van kruiplaag tot kathedraalhoog. En dan al die tekeningen, beeldhouwwerken, opschriften, aardlagen, vleermuizen. Een ongedwongen jonglees in geschiedenis, geologie, biologie en cultuur. Je werd ermee geconfronteerd met wat er zich in de loop der eeuwen over onze regio aan gebeurtenissen uitstortte. Militair vanaf de Spaanse bezetting met, echt of onecht, de handtekening van Aylva in houtskool op de wand van een gang, de franse belegeringen van Maastricht en toenmaals eindigend met de tweede wereldoorlog met alle ondergrondse evacuatiefaciliteiten. De aardlagen met silex, harde of zachte mergel met schelpen, haaientanden en zee-egels vertelden je over de geologische ontwikkeling van zuidelijk Limburg. De handtekeningen onder de houtskooltekeningen en beeldhouwwerken lieten zien dat veel bekende Limburgse kunstenaars uren geïnspireerd doorbrachten onder de aarde.

Het zal al die vrijwilligers van de Stichting van Schaik min of meer zo vergaan zijn zoals mij. Het deel worden van die onwaarschijnlijke wereld wordt een soort gen waar je mee behept raakt in je jeugd, waar

je nooit meer vanaf komt. Waardoor dat onderaardse altijd een onweerstaanbare aantrekkingskracht op je blijft uitoefenen.

Voor onze Zuid Limburgse samenleving is het bijzonder dat al onze vrijwilligers hun liefde voor die wereld onder de Limburgse heuvels vertalen in het nemen van verantwoordelijkheid voor het conserveren en verder exploreren van de gangenstelsels. Voor sommigen in de tijdrovende functie als lid van het bestuur van de Stichting. Voor anderen als beheerder van het hen toegewezen gangenstelsel. Hierbij is zijn eerste taak om, vanwege de veiligheid, zo'n stelsel te voorzien van goede toegangsbeveiliging. Later het alert zijn op dreiging van instortingsgevaar of losrakende plafonddelen; het verder in kaart brengen van opschriften en jaartallen; het meewerken aan publicaties en het assisteren bij vleermuistellingen. Ook moeten beheerders bij tijt en ontijt in de weer komen om de gevolgen van vandalisme te herstellen. Zij doen het graag want zij voelen zich "eigenaar" van dat stukje ondergronds Limburg en onze samenleving vaart er wel bij, omdat ze taken verrichten die anders de overheid voor haar rekening zou moeten nemen. Ik wens ze dan ook toe dat bij de nieuwe mijnbouwwet diezelfde overheid de lol voor onze vrijwilligers niet bederft door het werken in de gangenstelsels wettelijk nagenoeg onmogelijk te maken.

Graag spreek ik als Voorzitter namens alle andere leden van het Comité van Aanbeveling van de Stichting Ir. D.C. van Schaik jegens Bestuur en alle vrijwilligers onze dank en waardering uit voor hun inzet en toewijding en feliciteer ik ons allen met dit trotse 12,5 jarig jubileum,

Namens het Comité van Aanbeveling,
Drs.G.J.Beijer

Grote vale vleermuis

Joep Orbons, oud-voorzitter

Vertel iets over de Van Schaikstichting naar aanleiding van het 12.5 jarig bestaan, dat was de vraag van het bestuur. Als mede-oprichter en voorzitter voor de eerste 11.5 jaar, is dat wel heel veel gevraagd. Er is nogal wat gebeurd in die jaren. Vandaar twee zaken uit de rijke geschiedenis van onze jonge stichting.

De oprichting van de stichting in 1997 ging vooraf aan enkele jaren denken en nog meer denken. De stichting is opgericht vanuit de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven (SOK), een groep van ruim 100 enthousiaste leden die zich voor de groeven inzetten. In de loop van enkele jaren had deze studiegroep, via haar moederorganisatie, het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, 7 groeven in beheer genomen als studieobject en om het te behouden voor de toekomst. Binnen de SOK liep het beheren van de groeven en het onderzoek naar de groeven dus door elkaar. Dit ging best wel goed maar het werd wat veel. We zagen daarnaast ook het nut in van een stichting om het beheer van de groeven in onder te brengen als zelfstandige organisatie naast een studiegroep. Maar wie neemt het op deze eerste stap te zetten? De voordelen die we zagen waren veelvuldig. Ten eerste zou het risico van beheer van groeven niet meer bij de studiegroep vallen, en daarmee niet meer bij de moederorganisatie, het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg. Sterker nog, het NHGL had ons al vaker aangesproken dat we het beheer van de groeven beter in een stichting konden onderbrengen. Een andere belangrijke reden was het werven van fondsen. Tot dan kwamen alle fondsen van het NHGL, dus alles dat wij met de groeven deden, ging van het budget van het NHGL. Het is financieel efficiënter om zelfstandig fondsen voor de groeven te werven.

Daarnaast kan een stichting met een kleine ploeg

mensen effectiever opereren dan een grote studiegroep met veel mensen. Je kunt dan met een kleine ploeg de mensen taken en een budget geven zodat bepaalde werkzaamheden uitgevoerd worden. En als je eens een grote ploeg nodig hebt, dan kunnen de leden van de studiegroep bijspringen.

Als laatste kwam daarbij dat vanuit groeve-eigenaren en andere beheerders vaker de vraag kwam waarom het beheer niet separaat onder gebracht was. Een studiegroep heeft toch niet de naam van degelijkheid die een stichting wel heeft. Dat alle mensen van de stichting uit de studiegroep komen, speelt daarbij geen rol, want de SOK heeft in haar jaren heel goed voor de groeven gezorgd en de solide basis voor de stichting gelegd. Het gaat enkel om het beeld van degelijkheid die een beheerstichting heeft.

Al deze zaken bij elkaar waren in december 1997 genoeg reden om de stichting op te richten door de SOK bestuursleden Ed de Grood en Joep Orbons en de afgevaardigde van het NHGL bestuur Huub Gilissen. Dit beginbestuur heeft meerdere wijzigingen ondergaan, momenteel zit er niemand van het oprichtingsbestuur meer in, maar de voordelen en doelen van het begin zijn nog altijd actueel en levend.

In de 11.5 jaar dat ik voorzitter was, heb ik aan vele projecten gewerkt. Zonder andere projecten te kort te doen, heb ik de werkdagen altijd de mooiste projecten gevonden. Hier kwam de kracht van de kleine groep van de stichtingsmedewerkers, aangevuld met de vele handen van de studiegroep naar voren. Als een van de groevebeheerders wat gedaan wilde krijgen bij zijn groeve of er kwam een nieuwe groeve bij de stichting en er moest wat opgeknapt worden, organiseerde we een werkdag. Er waren altijd wel klusjes te doen bij de groeven, werken die te veel waren voor de beheerder. Maar met een ploeg

van 10-20 personen konden we die werkzaamheden op een dag geweldig doen. Deze werkdagen werden aangekondigd in de SOK-INFO zodat iedereen zich kon inschrijven, aan mensen nooit een gebrek. Op de werkdag zelf begonnen we altijd met een introductie van de groeve en het werk. Dan werd er stevig doorgewerkt. Het hoogtepunt was de lunch die ook door mensen van de stichting verzorgd werd. Vele medewerkers kwamen vooral voor deze lunch, aan niets ontbrak het ons. Na de lunch werd het werk afgemaakt om de dag te eindigen met een rondleiding door de groeve zodat we ook konden genieten van het moois van de groeve want dat is toch uiteindelijk hetgeen ons voortdrijft.

Deze werkdagen werkten heel erg bindend voor de ploeg. Het waren weliswaar vaak dezelfde gezichten maar toch ook heel vaak nieuwe mensen die vervolgens bleven hangen bij de SOK of bij de stichting. En van iedere werkdag maakte ik dan met foto's en tekst een pagina op de website van de stichting. Een heel mooi dossier van veel werk dat verzet is.

Ik wens de stichting nog vele malen 12.5 jaar toe en zal daar zeker ook nog mijn bijdrage aan blijven leveren.

Joep Orbons, oud-voorzitter.

Keldertjes Slavante 2002

TV opname met Katja Schuurman 2002

Groepsfoto 2001

Marcel Knols, Algemeen directeur VVV Maastricht

Al eeuwen lang hebben de gangenstelsels in de kalksteengroeven van Zuid Limburg een onuitwisbare invloed op de cultuur. Natuurlijk zijn er de economische belangen. De groeves als bron van mergel, tot op de dag van vandaag beeldbepalend in de architectuur en bouwstijl in de regio. Maar ook op andere punten hebben de gangstelsels een belangrijke stempel gedrukt op de geschiedenis.

De gangenstelsels als schuilplek gedurende vele oorlogen en dreigingen. Hele generaties zijn opgegroeid in de wetenschap dat in geval van gevaar de groeves veiligheid betekende. Of het nu gaat om de Franse bedreigingen of de Duitse bezetters in de Tweede Wereldoorlog; voor mens, dier en natuurlijk ook kunst en cultuur; de stelsels boden bescherming.

Voor diezelfde generaties boden de kalksteengroeves een uitgelezen speelparadijs. Zeker vroeger, toen de toegangen nog allemaal open waren. Hoeveel inwoners van deze regio kunnen of konden niet in één of meerder gangenstelsels blindelings hun weg vinden. Geleerd van hun vader, overgedragen aan de eigen kroost.

Natuurlijk bieden de stelsels ook al meer dan een eeuw de mogelijkheden voor toeristische ontspan-

ning. Miljoenen mensen hebben gedurende hun vakantie in Zuid Limburg kennis gemaakt met de stilte, koelte en duisternis van de gangen. Ademloos hebben al die mensen hun ogen uitgekeken naar de kunst en geschiedenis die op de muren in de loop der eeuwen is aangebracht.

De groeves zijn van onuitwisbare invloed op onze cultuur.

Het besef dat het niet vanzelfsprekend is dat deze bron van culturele historie onverkort in stand gehouden wordt is bij de Van Schaik Stichting leidend. De VVV Maastricht is er dan ook trots op dat zo veel vrijwilligers zich inspannen voor de belangen, het beheer en onderhoud van al die gangen, de vele toegangen. Met name de laatste jaren bij de discussie over de nieuwe mijnwetgeving is de invloed van de Van Schaik Stichting van groot belang geweest bij het in standhouden van de toegankelijkheid.

Wij danken de medewerkers van de Van Schaik Stichting voor de samenwerking en vertrouwen op een succesvolle toekomst.

Marcel Knols
Algemeen directeur
VVV Maastricht

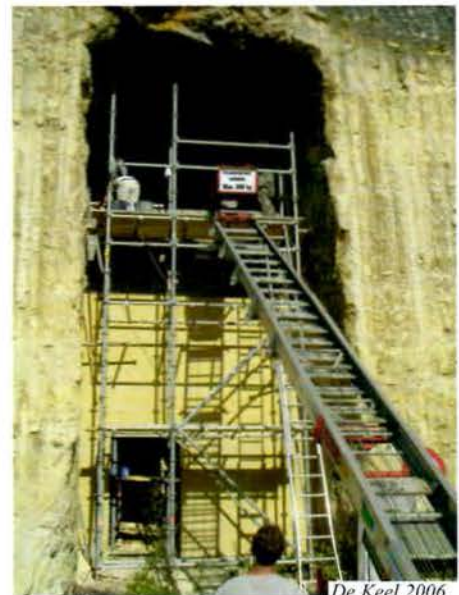
De Keel 2004

Houbenbergske 2006

Mergelmaand valkenburg 2008

De Keel 2006

Dwaaldag Nieuwe Groeve 2005

De Keel 2006

Carla Ramaekers

Burgemeester Mark Vos van Riemst 2008

jaarlijkse groevedag 2008

De Keel 2006

jaarlijkse groevedag 2010

Désirée Schoenmakers, oud-bestuurslid

Tijdens een vergadering van de VVV Maastricht werd ik benaderd door Joep Orbons en Erik Lamkin of ik zin had om het bestuur van de stichting te versterken. Ik heb daar even over nagedacht maar was eigenlijk snel van mening dat ik dat graag zou doen. Ik was inmiddels klaar met mijn studie en niet meer zo vaak in staat rondleidingen te geven. Dit was dus een uitgelezen kans om toch voeling te houden met mijn geliefde groeven.

Al snel na mijn aantreden nam ik het secretariaat van Erik Lamkin over. Dat was op zich veel werk maar wel erg leuk. In die periode kregen we ook heel wat nieuwe groeven in beheer: het Houbensbergske, de keldertjes van Slavante, etc. Iedere keer was het weer een hele klus om een nieuwe beheerder te vinden, er waren soms zoveel aanmeldingen en je wist dus dat je heel wat mensen moest teleur stellen. Sommige gingen daar goed mee om, anderen wat minder.

Steeds waren we ook op zoek naar nieuwe bestuursleden. We hadden meer handen nodig. Maar het is in deze tijd erg moeilijk mensen hiervoor te vinden. Uiteindelijk nam de penningmeester afscheid en was het tijd voor mij om het secretariaat op te geven en me toe te leggen op het penningmeesterschap. Achteraf gezien een verlichting van mijn taak!

Het bestuurswerk ging steeds meer tijd kosten. Tijd die ik niet meer had. Met pijn in het hart heb ik dan ook afscheid moeten nemen. Ik nam immers toch afscheid van mijn groeven. Maar gelukkig kan ik ieder jaar een groeve bezoeken als vriend van de stichting. Die kans laat ik dan ook niet onbenut!

De stichting bestaat 12,5 jaar. Een klein beetje hier van heb ik meehelpen opbouwen en dat heb ik met heel veel plezier gedaan. Ik wens de stichting het allerbeste en hoop zeker op nog 12,5 jaar erbij!

Désirée Schoenmakers, oud-bestuurslid.

Technische commissie in actie 2004

Kelderetje Slavante

De financiële controle commissie, Peter Feijt en Paul Reintjens

Het is toch al weer een aantal jaren geleden dat mij gevraagd werd om als onafhankelijke buitenstaander de financiële administratie van de van Schaik stichting te controleren. Ad Lagas, helaas veel te vroeg overleden, heeft mij destijds voor dat werk gestrikt.

Zoals Ad dat wel vaker deed keek hij in zijn netwerk wat rond en vroeg dan aan de een of de ander om wat werkzaamheden te doen die hij niet zo graag zelf deed. En stevast werd daar dan bij gezegd dat het niet al te veel werk was. Dus ik moest maar gewoon ja zeggen.

Nou ja dat het niet veel werk was en is daar zijn we in de loop van de tijd wel achter gekomen dat dat niet een reële voorstelling van zaken was.

Enfin, ik had er wel oren naar om bij een voor mij niet bekende stichting eens in de boeken te kijken. Meteen in het begin heb ik gezegd dat ik dat werk niet in mij eentje zou doen, maar dat ik iemand als medecontroleur wilde hebben om gezamenlijk de klus te klaren.

Het was Gert Beyer die zijn vroegere buurjongen Paul Reintjens voor deze opgave wist te strikken. Sindsdien controleren Paul en ikzelf de boeken van de stichting en rapporteren daarover aan het bestuur.

Op 13 mei 2002 is door het bestuur van de stichting Ir. D.C. van Schaik voor het eerst opdracht verstrekt aan ons om als financiële controle commissie de financiële stukken over de jaren 2000 en 2001 te controleren en daarover te rapporteren.

Het was dus niet zo maar een werk van niks. We moesten ons wel met het verleden bemoeien om aansluiting te vinden zowel voor wat betreft de exploitatierekening alsook de balans. Want bijna iedereen weet dat exploitatierekening en balans een geheel vormen. We hebben dan ook in ons eerste verslag gerapporteerd over de jaren 2000 en 2001 met als terugblik naar de jaren 1999 en 1998. En om dat te kunnen moesten er wel wat documenten geraadpleegd worden. Ja Ad, een klus van niks.

In de loop van de tijd hebben we met verschillende penningmeesters samen gewerkt. Pierre Hardy als eerste, daarna Désirée Schoenmakers en thans met Mat van Lier. Elk van die penningmeesters hadden en hebben zo hun eigenaardigheden. Taak van de financiële controle commissie was en is nog steeds

om in overleg met de penningmeester de benodigde documenten en cijfers op tafel te krijgen om daaruit een verantwoord oordeel te kunnen geven over de juistheid van de cijfers zoals die op papier komen te staan in de vorm van een exploitatierekening en een balans. Dat is in de loop van de afgelopen jaren met wisselende discussies en inzet gebeurd.

Maar elk jaar weer is het gelukt om na al of niet wat zoekwerk van ons en de betreffende penningmeester, ons een oordeel te vormen over de juiste samenstelling van de balans en de exploitatierekening.

Zo gezien hadden we in 2009 dus ons 10 jarig bestaan moeten vieren, immers ons eerste controlejaar was 2000.

Paul Reintjens en ik zijn elk jaar weer met plezier aan het controlewerk begonnen.

Dat we nuttig werk doen en het werk gewaardeerd wordt blijkt elk jaar weer wanneer we een hernieuwd verzoek van het bestuur ontvangen om de controle maar weer eens ter hand te nemen.

De financiële controle commissie, Peter Feijt en Paul Reintjens.

Reddingshondenwerkgroep Zeeland 2007

Stiekum even kijken

Luck Walschot, Beheerder De Keel

Het berggevoel

Wat er allemaal is gebeurt vóórdat de Van Schaik de Keel in 2004 adopteerde weet zo menig een onder-tussen wel, maar toch een beknopte opsomming: blokberg, mergelberg, werkomgeving, armoede, schuilplaats, oorlogsgebied, angst, champignonkwekerij, alcoholstokerij, waterputten, verstopplaats voor gestolen zaken, crossbaan, liefdesnest, house-partyzaal, drugshol, ongeluksoord, ontspannings-oort, natuurreservaat, inspiratiebron om er zo maar wat te noemen.

Ongetwijfeld zijn er dingen bij die u niet wist, wellicht heeft u ook nog een aanvulling. Dat maakt alleen maar duidelijker hoe uitgebreid de gebruiksvormen zijn van een ondergronds koud, vochtig, donker en vies hol, dat je het best kunt mijden of beter nog; gewoon moet dichtstorten, dan kan er ook niks meer mee gebeuren. Zo redeneren vele personen, die niet precies weten waar het om draait, of toch? Zouden hedendaagse bestuursleden niet weten wat de befaamde grotten zijn, die al eeuwen door toenmalige grootheden en vooraanstaande bestuurders vol interesse bezocht en in wetenschappelijke boeken beschreven werden.

Het rigoureus afsluiten van deze enorm waardevolle cultuurhistorische verzamelplaatsen is al jaren bezig. Uit veiligheidsoverweging of bescherming of, of. Of draait het om geld? Zijn er enkele personen die de kassa horen rinkelen. Gelukkig bestaat er een Van Schaikstichting die met zeer beperkte middelen maar met een enorme hoeveelheid energie juist wil waken voor de teloorgang van ons erfgoed door het te beheren. Beheren in een goede vorm, afsluiten en openhouden. Afsluiten voor de teloorgang en openhouden voor behoud. Dat is een verdraaid moeilijke combinatie, wanneer hou je open, wanneer juist dicht.

De oplossing lijkt simpel de “goeierikken” en de “kwaderikken” scheiden. Maar de bordjes op het voorhoofd ontbreken en zo kan er eens een misser voorkomen, die natuurlijk veel breder wordt uitgemeten dan de andere honderden welgeslaagde bezoeken, die jaarlijks in de Van Schaikgroeven plaatsvinden.

Zowel bestuursleden als groevebeheerders moeten ergens iets mankeren, zoveel tijd en energie steken

in iets dat toch niemand ziet. Onbekend maakt onbemind is het gezegde, maar eenmaal bekend met de grotten heeft het een enorme impact, die meestal aanwakkert in plaats van bekoeld. Wat bezielt die mensen? Die vraag is ook het antwoord, een groeve heeft een ziel die aanwezig is en leeft, als bergloper voel je dat. Herinner je je de sfeer die je opsnuift bij het bezoek aan een kathedraal of de beklemmende sfeer die hangt in een voormalig concentratiekamp. Zo ook de grotten, de ene berg geeft je een aangenaam gevoel en in de andere is het alsof iemand naar je rug kijkt. Je kunt er kippenvel van krijgen.

Al die mensen die gedurende de afgelopen honderden jaren in die berg dat hebben ervaren wat in de eerste regels wordt opgesomd hebben die ziel gemaakt. Als je dat niet voelt probeer het dan eens met suikerzakjes of sigarenbandjes. Die ziel en die sfeer in de berg is tevens de verklaring voor de schier tomeloze inzet van de medewerkers van Van Schaik om dit uniek stukje patrimonium te bewaren voor het nageslacht. Het labirint is groot en duister, de juiste weg is moeilijk te vinden, eenmaal op de goede baan komt het heldere licht van buiten in zicht. Van Schaik zit op de juiste weg, de eerste 12.5 jaar zijn omgevlogen, op naar de volgende.

Luck Walschot, beheerder De Keel

Ing. W. van Schaik

De stichting Ir. D.C. van Schaik heeft als doelstelling het behoud van onderaardse kalksteengroeven in het Belgisch en Nederlands Mergelland. Dit doel wordt bereikt door het in beheer nemen van groeven en door deze voor onderzoek en niet-commerciële educatie ter beschikking te stellen.

De stichting Ir. D.C. van Schaik Beheer Onderaardse Kalksteengroeven

De stichting Ir. D.C. van Schaik is in 1997 opgericht om de groeven in het Belgisch en Nederlands Mergelland te behouden voor de toekomst. De stichting heeft toen de zeven groeven die in beheer waren bij het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg overgenomen.

In 2000 hebben Ad Lagas en Gert Beijer de "Vrienden van de Van Schaikstichting" opgericht. Dit om het financieel draagvlak van de stichting te verstevigen. Inmiddels heeft de stichting bijna 70 Vrienden en deze zorgen met een jaarlijkse donatie voor de noodzakelijke financiële middelen om de groeven te behouden.

Wat heeft de stichting sinds haar oprichting bereikt:

- Ze is van zeven naar zestien groeven gegroeid.
- Twee maal per jaar brengt ze een nieuwsbrief genaamd "Steunpilaar" uit.
- Ze organiseert een jaarlijks terugkerende Groevendag om alle donateurs, medewerkers en relaties te laten zien wat ze bereikt heeft.
- Ze heeft ruim 30 vrijwilligers die zich actief voor de groeven inzetten.
- Jaarlijkse reddingshondentraining.
- Vele onderzoeksondersteuning zoals de jaarlijkse vleermuistellingen.
- Medewerking aan tentoonstellingen, congressen en presentaties.
- De technische commissie bestaat uit 9 personen en is volledig toegerust om binnen 24 uur een reparatie aan een groeveingang uit te voeren.
- Ze heeft zitting in diverse overlegorganen met de overheid (van gemeenten tot ministeries) over de groevenwaarden.
- De groeven hebben in samenwerking met het IKL een grote opknapbeurt gehad.
- De groeven zijn in het zicht geplaatst door Open dwaal-dagen, perspublicaties, TV-uitzendingen, etc.
- Ze heeft werkdagen georganiseerd bij groeven om allerlei werkzaamheden uit te voeren.

Nu, anno 2008, is de stichting gegroeid in aantallen groeven, activiteiten en medewerkers. Al deze activiteiten kosten steeds meer geld. Reden om meer Vrienden te bewegen zich bij de stichting aan te sluiten.

Wij vragen of u wilt toetreden tot de "Vrienden van de Van Schaikstichting" om zo de toekomst van de groeven te verzekeren. Ten overvloede zij vermeld dat giften en schenkingen in uw belastingopgave kunnen worden meegenomen.

Met vriendelijke groet-groet,

ing. Joep Orbons
Voorzitter stichting

drs. Gert Beijer
Voorzitter Comité van Aanbeveling

Stichting Ir. D.C. van Schaik, Postbus 2235, 6201 HA Maastricht, www.vanschaikstichting.nl

Inschrijving Vrienden van de Van Schaikstichting

Naam en voorletter

Straat en huisnummer

Postcode en woonplaats

Land

Handtekening

Verklaart toe te treden tot de Vrienden van de Van Schaikstichting en een jaarlijkse donatie te geven van:
O €25 O €50 O €100 O €250 O €..... (Minimum €25)

O Mijn naam en woonplaats mogen worden opgenomen in het register van donateurs dat in iedere Steunpilaar wordt gepubliceerd.

Als Vriend ontvangt u jaarlijks twee maal onze nieuwsbrief Steunpilaar met een uitnodiging voor de jaarlijkse Groevendag.

Beknopte kennismaking groeves in beheer bij de Stichting

De Apostelgroeve:

Gelegen in de gemeente: Maastricht.

Beheerder: Ton Breuls.

Oppervlakte: 1,09ha.

Ganglengte: 1,4 Km.

In beheer sinds: 1980.

Omschrijving:

De Apostelgroeve, ook wel Louwberggroeve genoemd is gelegen op de Cannerberg onder de Apostelhoeve. Van 1770 tot 1777 was zij in gebruik om blokken te breken en later in diverse periodes als champignonkwekerij. De groeve is zelfs in gebruik geweest als illegale jeneverstokerij. Het is een zeer fraai middelgroot stelsel met verschillende niveaus. In 1999-2000 is de ingangspartij gerestoureerd met subsidiegeld van de provincie Limburg en stichting IKL.

De Fallenberggroeve:

Gelegen in de gemeente: Maastricht.

Beheerder: Pim Houben

Oppervlakte: 0,42ha.

Ganglengte: 814m.

In beheer sinds: 2000.

Deze groeve is onderdeel van een groter stelsel dat door instortingen is verdeeld in verschillende gedeeltes. Vanaf kasteel Neercanne, richting Apostelhoeve, vinden we nu achtereenvolgens De Boschberg, de Jezuïtenberg en de Fallenberg. Het is een 16^e eeuwse groeve die tegenwoordig grotendeels in een zeer bouwvallige staat verkeerd. Ook deze groeve kent meerdere niveau's en kent een

mooi ondergrondse landschap.

In deze streken is de groeve vooral bekend door het verhaal van de adellijke dame die met haar twee kinderen, de gouvernante, de koetsier en paarden en wagen in deze groeve schuilde voor een zwaar onweer. Tijdens deze schuilsessie is deze gang ingestort en van het hele gezelschap, inclusief koets en paarden is nooit meer iets teruggevonden...

De Gewandgroeve:

Gelegen in de gemeente: Valkenburg a/d Geul.

Beheerder Hub Geurts

Oppervlakte: 0,07ha

Ganglengte: 79m.

In beheer sinds: 2003

Omschrijving:

In het Valkenburgse vinden we in het hellingbos achter het klooster van de zusters de restanten van wat ooit een grotere groeve moet zijn geweest. Vanwege de dunne deklaag vertoont het plafond veel verstoringen. In de groeve zijn veel halstergaten te vinden, wat duidt op de stalling van vee. Het oudste opschrift dateert uit 1888. In de groeve is echter ook een munt gevonden uit 1593...

De Heiberggroeve:

Gelegen in de gemeente: Valkenburg a/d Geul.

Beheerder: Hub Geurts

Oppervlakte: 0,04ha.

Ganglengte: 65m.

In beheer sinds: 2004

Omschrijving:

aub
voldoende
frankeren

Stichting Ir. D.C. van Schaik
Postbus 2235
6201 HA Maastricht

Dit is de enige groeve aan de IJzerenkoeweg in Sibbe die nog toegankelijk is. De toegangen tot de aangrenzende groeves zijn in-, of dichtgestort. Het is een kleine en vrij jonge groeve waarin een zestal aardpijpen te vinden zijn en waarin vele insecten overwinteren.

De Heerderberggroeve:

Gelegen in de gemeente: Margraten.

Beheerder: Henk Ramakers

Oppervlakte: 0,8ha.

Ganglengte: 998m.

In beheer sinds: 2002.

Omschrijving:

De groeve is gelegen in Margraten in de buurt van Huize St. Joseph. Het is een rommelige, chaotisch opgezette middelgrote groeve die tegenwoordig zeer bouwvallig is maar in vroeger tijden vaker door mensen en hun vee in oorlogstijden als schuilplaats is gebruikt. Qua ontginningmethode is deze groeve een bizar "geval apart".

Het Houbensbergske:

Gelegen in de gemeente: Margraten.

Beheerder: Marc Koch

Oppervlakte: 0,6ha.

Ganglengte: 1,2km.

In beheer sinds: 2000.

Omschrijving:

Het is een in oorsprong 17^e eeuwse, middelgrote groeve die in 1985 door middel van een schacht toegankelijk is gemaakt. De oorspronkelijke toegang tot deze in Margraten gelegen groeve was komen te vervallen, maar deze is met hulp van de stichting IKL in 2006 weer gerestaureerd. Ook deze groeve is door de eeuwen heen door de plaatselijke bevolking gebruikt om in oorlogstijden een veilig heenkomen te zoeken.

De Keldertjes Slavante:

Gelegen in de gemeente: Maastricht.

Beheerder: Wil Ramaekers

Oppervlakte: 0,04ha.

Ganglengte: 101m.

In beheer sinds: 2001.

Omschrijving:

Gelegen aan de parkeerplaats van Buitengoed Slavante zijn deze keldertjes restanten van de zogenaamde cellen van de monniken van het vroegere klooster van Slavante. De plek waar het klooster heeft gestaan is mogelijk zelfs het restant van een

oude Romeinse open groeve. Er bevinden zich twee kleine stelseltjes waarvan er een in gebruik is bij de familie van Eck en de andere, de kleinste van de twee, plaats biedt aan de benzineopslag van de VVV. Hierin is ook nog een bakoven te vinden en een trapje naar een (schuil)kamertje op een lager niveau.

De Keel:

Gelegen in de gemeente: Riemst(B).

Beheerder: Luck Walschot

Oppervlakte: 6,05ha.

Ganglengte: 6,2km.

In beheer sinds: 2004.

Omschrijving:

De Keel is een groot stelsel, het grootste in ons beheer, met verschillende niveaus, dat voornamelijk via een schacht ontgonnen is. In de groeve, die na de aanleg van het Albertkanaal via het jaagpad te betreden is, zijn een groot aantal verschillende ontginningmethoden te herkennen. Hier werden blokken en losse kalkmergel gewonnen en in later tijden is ook deze groeve gebruikt als champignonkweekrij, illegale stokerij, verstopplaats en housepartyzaal. Een deel van deze groeve ligt in België, een ander deel in Nederland. U kunt hier dus ondergronds de grens passeren.

De Koeleboschgroeve:

Gelegen in de gemeente: Margraten.

Beheerder: Ed de Grood.

Oppervlakte: 1,9ha.

Ganglengte: 2,2km.

In beheer sinds: 1980.

Omschrijving:

Deze fraaie middelgrote groeve is gelegen tussen Bemelen en Terblijt. Het is een grotendeels 19^e eeuwse stelsel. De oude opschriften in de groeve hebben helaas te leiden gehad onder de champignonkweek en vleermuisonderzoek in een tijd dat er weinig aandacht was voor de cultuurhistorische waarden van een groeve. Tegenwoordig is het een vleermuisreservaat dat 's winters vele honderden vleermuizen herbergt.

Nieuwe Groeve achter Huize St. Joseph:

Gelegen in de gemeente: Margraten.

Beheerder: Han Bochman.

Oppervlakte: 1,3ha.

Ganglengte: 1,4km.

In beheer sinds: 2002.

Omschrijving:

Deze groeve is in 1911 ontstaan ten behoeve van de bouw van klooster St. Joseph. Deze kleine groeve is tijdens het begin van de Duitse opmars uitgebreid met een vluchtgang naar de Heerderberg en is in die dagen ook gebruikt ter overnachting. Op de wanden zijn diverse opschriften te vinden van jongeren die in Huize St. Joseph waren ondergebracht.

De Roothergroeve:

Gelegen in de gemeente: Margraten.

Beheerder: John Hageman.

Oppervlakte: 2,6ha.

Ganglengte: 2,8km.

In beheer sinds: 1980.

Omschrijving:

Tweederde van dit middelgrote stelsel, gelegen achter Bemelen aan de Rotherweg naar Gasthuis, is in dagbouw afgegraven, waardoor er nu slechts sprake kan zijn van een klein stelsel. Tot halverwege de jaren 1960 zijn in dit stelsel blokken gezaagd en champignons gekweekt. Tijdens de Tweede Wereldoorlog had de bezetter plannen voor oorlogs-industrie in deze groeve maar daar is het gelukkig niet van gekomen.

De Scharnderberggroeve:

Gelegen in de gemeente: Margraten.

Beheerder: John Knubben.

Oppervlakte: 1,4ha.

Ganglengte: 2,2km.

In beheer sinds: 2002.

Omschrijving:

Een chaotisch ontgonnen groeve op het grondgebied van Huize St. Joseph. Het oudste gedeelte van deze middelgrote 17^e eeuwse groeve is, door dagbouw aan de heuvelrand, deels verdwenen. Het resterende deel is door roofbouw en het lozen van afvalwater verre van stabiel.

De Scheulderberg:

Gelegen in de gemeente: Margraten.

Beheerder: Marco Sliker

Oppervlakte: 0,07ha.

Ganglengte: 149m.

In beheer sinds: 2004.

Omschrijving:

Aan de Duisteregrub, tussen Scheulder en Sibbe bevindt zich dit kleine, grotendeels bouwvallige 18e eeuwse stelseltje. Aangrenzend zijn nog 2, en mogelijk 3 groeves te vinden maar van deze ontginningen, slechts één gang diep en deels volgestort, is weinig tot niets bekend. De ingang van de

Scheulderberg is in 2004 samen met stichting IKL opgeknapt en ligt er nu weer zeer mooi bij.

Schuilkelder Eys:

Gelegen in de gemeente: Gulpen-Wittem.

Beheerder: Ger Wishaupt

Oppervlakte: 0,13ha.

Ganglengte: 180m.

In beheer sinds: 2006.

Omschrijving:

Deze groeve werd in 1944 aangelegd als schuilkelder voor de bewoners van Eys. Het is een groeve die in U-vorm is aangelegd en waaraan later in 1944 een derde nooduitgang is toegevoegd. De groeve is maar enkele tientallen meters lang maar door haar historie erg interessant. Helaas is de groeve zeer instabiel waardoor deze niet meer betreden kan worden.

De Theunisgroeve:

Gelegen in de gemeente: Maastricht.

Beheerder: Giel Bindels

Oppervlakte: 0,09ha.

Ganglengte: 113m

In beheer sinds: 1986.

Omschrijving:

Deze groeve is gelegen in de Cannerberg vlakbij de Apostelgroeve. Het is een klein stelsel, met 4 meter hoge gangen, dat in 1986 weer toegankelijk werd gemaakt. In de Tweede Wereldoorlog werd de groeve regelmatig als schuilruimte gebruikt en tegenwoordig een vleermuisreservaat. Een aantal jaren geleden is de groeve stabiel gemaakt met financiële steun van stichting IKL.

Vrienden van de Stichting Ir. D.C van Schaik

De onderstaande lijst bevat de namen van de Vrienden van de stichting Ir. D.C. van Schaik die aangegeven hebben geen bezwaar te hebben openbaar genoemd te worden als donateur van de stichting.

Vanaf € 25 per jaar kunt u ook donateur van de stichting worden. U krijgt jaarlijks een uitnodiging voor de Groevedag waar u het werk van de stichting kunt aanschouwen. Daarnaast wordt u twee maal per jaar door middel van de nieuwsbrief "Steunpilaar" op de hoogte gehouden van het wel en wee van de stichting. Een briefje naar ons secretariaat op Postbus 2235, 6201 HA Maastricht volstaat. U kunt ook rechtstreeks op ons rekeningnummer storten: SNS-Bank Maastricht 92.98.12.034 of KBC Bank (B) 745-0030689-09.

Wij danken iedereen die met zijn of haar financiële bijdrage de Stichting Ir. D.C. van Schaik steunt in haar activiteiten.

Dhr. K. Amendt, Heerlen.
Dhr. A.A.H. Barten, Gelik, België
Stichting Jezuïetenberg, Dhr. R. Bastiaens, Maastricht.
Dhr. H.J.M. Beaumont, Maastricht.
Dhr. R.P. Beaumont, Maastricht.
Dhr. J.J. Beckers, Eijdsen.
Dhr. P.G.H. Beckers, Maastricht.
Dhr. drs. G.J. Beijer, Maastricht
Dhr. J.L.P. Bovy, Maastricht
Dhr. P.J. Brand, Eckelrade.
Mvr. TH.G.M. Colen-Beijer, Moergestel.
Bouwbedrijf Coppes BV., Dhr. H.N. Degens, Valkenburg aan de Geul.
Rederij Stiphout, van Directie, Maastricht.
Cafe d'n auwen toewn, Dhr. directie, Cadier en Keer.
DeJo Auto's, directie, Cadier en Keer.
Caves Cadier, Dhr. R. Dreessen, Cadier en Keer.
Dhr. A.A.T.M. Eliens, Leende.
Mvr. M.E.TH. Estourgie-Beijer, Lanaken, België.
Dhr. P.H.J. Franssen, Gulpen.
Dhr. H.H.N. Geurts, Valkenburg aan de Geul.
Mvr. J. de Goede, Maastricht.
Dhr. X.A.L. Goossens, Hulsberg.
Dhr. J.H. Gorissen, Maastricht.
Dhr. mr. E. de Grood, 'S Gravenvoeren, België.
Dhr. A.H.G.L. Hamelers, Maastricht.
Dhr. M. Hoogerwerf, Landgraaf.
Dhr. ing. P.H.H. Houben, Maastricht.
Dhr. H.S. Hovens, Maastricht.
Pandrim Heerlen B.V., Dhr. Mr. P.C.H.M. Huijsmans, Clermont, België.
Dhr. S.S. Jerzykowski-Bruinsma, Berg en Terblijt.
Dhr. H.G.A. Koene, Maastricht.
Dhr. P.M.B.L. Koene, Maastricht.
Dhr. E.H.J.R. Lamkin, Maastricht.
Mvr. L.M.J. Lamkin- Colson, Maastricht.
Dhr. G.H.V. van Lijf, Maastricht.
Dhr. J.M.G. Maes, Maastricht.
ENCI Maastricht BV., Dhr. P. Mergelsberg, Maastricht.
Dhr. S.E. Minis, Maastricht.
Dhr. P.A.D. Musters, Cadier en Keer.
Dhr. PP Muyres, Maastricht.
Gilde vaan de Berregmennekes, Dhr. W.E.M.G. Nelissen, Maastricht.
Chateau Sint Gerlach Hotel, Dhr. C. Oostwegel,

Valkenburg aan de Geul.
Apotheek Ten Horn, Dhr. J.L. Oostwegel, Maastricht.
Dhr. H. Oppenhuis de Jong, Haarlem.
Dhr. P.M. Orbons, Gronsveld.
Dhr. J. Orbons Maastricht.
Dhr. J. Peumans, Riemst, België.
Dhr. G.F.F.M. Pieters, Milsbeek.
Dhr. J. Popma, Delft.
Dhr. C.A.T. Pulles, Maastricht.
Mvr. JM Ramakers-Lahou, Cadier en Keer.
Dhr. P. Reintjens, Einighausen.
Dhr. P. Reintjens-Schreinemacher, Cadier en Keer.
ASP Adventure B.V., Dhr. R. Remeiers, Valkenburg aan de Geul
Dhr. P. Rodenburg, Maastricht.
RO Groep, Dhr. ir. F.A.A.M. Roosen, Maastricht.
Dhr. dr. ir. E.P.M. Rousseau, Maastricht.
ESP Erik Sauter Partenaire b.v., Dhr. E.J.P.M. Sauter, Neerharen, België.
Dhr. L. Schoenmakers, Maastricht.
Dhr. drs. J. Silvertant, Maastricht.
Dhr. B.G.J.J. Snelder, Maastricht.
Metaal Atelier G. Spronck, Dhr. G. Spronck, Cadier en Keer.
Dhr. L.S.J.M. Spronck, Maastricht.
Buitengoed Slavante, Dhr. C.B.C.A. van Stiphout, Maastricht.
Dhr. A.P.R. van der Stroom, Maastricht.
Dhr. drs. H.W. de Swart, Leiden.
Dhr. I. Thys, Riemst, België.
Dhr. dr. A.M. Voute, Soest.
Dhr. drs. A.P. Witlox, Maastricht
Dhr. J. W. Bootz, Maastricht.
Dhr. H. J. Dinjens Eijdsen.
V.V.V. Maastricht.
Dhr. J. Janssen, Maastricht.

Medewerkers betrokken bij de stichting.

Bestuur:

- Wilfred Schoenmakers, voorzitter.
- Richard Ramakers, secretaris.
- Mat van Lier, penningmeester.
- Ton Breuls, bestuurslid

Comité van aanbeveling:

- G.Beijer, voorzitter.
- C.Oostwegel.
- G. van Lijf.
- S. Sleijpen.
- O. Wolfs

Groevenbeheerders:

- Apostelgroeve, Ton Breuls.
- Fallenberggroeve, Pim Houben.
- Gewandgroeve en Heiberggroeve, Hub Geurts.
- Heerderberggroeve, Henk Ramakers.
- Houbenbergske, Marc Koch.
- Keldertjes Slavante, Wil Ramaekers.
- De Keel, Luck Walschot.
- Koeleboschgroeve, Ed de Grood.
- Nieuwe Groeve achter Huize St. Joseph, Han Bochman.
- Roothergroeve, John Hageman.
- Scharnderberggroeve, John Knubben.
- Scheulderberg, Marco Sliker.
- Schuilkelder Eys, Ger Wishaupt
- Theunisgroeve, Giel Bindels.

Groevewachter:

- Wim Kneepkens

Medewerkers:

- Wil en Carla Ramaekers.

Technische commissie:

- Olav Hensing, coördinator.
- Han Bochman.
- Norbert Hensing.
- Cham Peters.
- Jo Pantekoek.
- Mark Koch.
- Philippe Meijers.
- Marco Sliker.
- John Vincken.
- Hay Becker

Redactie Steunpilaar:

- Paul Jonas
- Pascal Meijers

Foto's Steunpilaar:

- Joep Orbons
- Henk Ramakers
- Ger Wishaupt
- Luck Walschot
- Rob Heckers

Adviseurs:

- Ed de Grood, juridische zaken.
- Roland Bekendam, mijnbouwtechnische zaken.

Referentieraad:

- K. Huntjens.
- D. de Graaf.
- R. Brandt.
- S. Van der Leeuw.
- A. Voûte.

 Provincie Limburg De werkzaamheden van de Stichting Ir. D.C. van Schaik kunnen mede tot stand komen dankzij een subsidie van de Provincie Limburg in het kader van de subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer.

Colofon

Redactie: Pascal Meijers & Paul Jonas
Lay-out: Pascal Meijers
Druk: Stegr@Print bv, Maastricht
Redactieadres: Stichting Ir. D.C. van Schaik
Postbus 2235
6201 HA Maastricht
e-mail: info@vanschaikstichting.nl
Web-site: www.vanschaikstichting.nl
Bankrekening: SNS Bank Maastricht 92.98.12.034
KBC Bank Vroenhoven: 745-0030689-09
Kamer van Koophandel voor Zuid Limburg: 14056739

De Steunpilaar van de Van Schaikstichting verschijnt twee maal per jaar, in het voorjaar en het najaar. Oude exemplaren van de Steunpilaar kunnen bij de stichting nabesteld worden, zolang de voorraad strekt. Zie de web-site voor details. De Van Schaikstichting is een onderdeel van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg en werkt nauw samen met de Studiegroep Onderaardse Kalksteengroeven.